

TÉMA 5: NÁŠ BOH JE ZVRCHOVANÝ

Prehľad témy

Väčšina detí miluje rozprávky. Spomínate si na Ali Babu a džina v lampe? Alebo na pútavý príbeh o Aladinovi, na základe ktorého natočili film? Keď ste ako deti týmto príbehom načúvali, aj vy ste si predstavovali, že ste strážcami lampy a máte moc dosiahnuť čokoľvek, po čom zatúžite?

Deti nie sú jediné, ktoré sú očarené predstavou, že existuje všemocná bytosť, ochotná reagovať na naše zavolanie. Celý úspešný televízny seriál *I dream of Jeannie* (*Snívam o Jeannie*) je sústredený okolo tejto témy. Ale ako zistil herec Larry Hagman, Jeannienina sila sa trocha vymyká spod kontroly. Jej zlomyseľná a samopašná osobnosť mu často spôsobila veľa smútku.

Biblia učí, že Boh je všemocný a milujúci. A predsa máme občas ťažkosti veriť tomu, že on má naozaj všetko pod kontrolou. Besnenie vojen, milióny hladujúcich ľudí, dobrí ľudia umierajúci násilnou a bolestivou smrťou – to všetko v nás niekedy vyvoláva otázky, či sa náhodou Božia moc trošku nevymkla spod kontroly.

Ak takéto otázky zostanú nezodpovedané, môžu otriasť základmi našej viery. Koniec koncov, ak by sme mali takú moc ako Boh, hneď a zaraz by sme vyriešili všetky svetové problémy, však? Ale Boh zostáva ticho. Je skutočne taký milujúci, ako to tvrdí Biblia? Taký všemocný? Naozaj Boh vládne nad vesmírom? Je skutočne zvrchovaný?

V tejto téme:

- Budeme skúmať, čo učí Biblia o Božej zvrchovanosti.
- Pozrieme sa na skutočnosť, že zvrchovaný Boh nám dáva možnosť rozhodnúť sa, ako zareagujeme na jeho záujem o nás.
- Odpovieme na otázku: „Ak je Boh zvrchovaný, tak potom kde je, keď to bolí?“
- Preskúmame dôkaz, že Boh má nad všetkým najvyššiu vládu.

Pochopenie témy

Čo znamená, že je Boh zvrchovaný? Je zvrchovaný len nad nebesami alebo aj nad zemou? Je zvrchovaný v každej udalosti, ktorá sa stane? Ak áno, prečo sa nám dejú zlé veci? Ako môžem dať do súladu Božiu zvrchovanosť so všetkým tým zlom, čo sa vo svete pácha? Existuje niečo ako náhoda? Aké stanovisko by som mal zaujať k Božej zvrchovanej vláde nad všetkým?

Výroky

(Výroky sú úryvky a citáty, ktoré vás majú priviesť k uvažovaniu o téme. Môžu a nemusia odrážať biblickú múdrosť.)

„Viera v Božiu zvrchovanosť je to jediné, čo mi pomáha zvládnuť niektoré dni.“

„Boh je zvrchovaný Kráľ vesmíru. Len si ešte nenasadil na hlavu korunu.“

„Ak by Boh naozaj všetkých miloval, bolo by v jeho záujme zastaviť zlo. Ak by bol Boh všemocný, bol by schopný zastaviť zlo. Zlu sa však darí. A z toho vyplýva, že žiaden taký Boh neexistuje!“ – obľúbené tvrdenie v rôznych filozofických textoch.

„Je dosť ťažké porozumieť Božej neobmedzenej sile, jeho absolútnej zvrchovanosti. Ale ešte ťažšie je porozumieť tomu, ako tento absolútne zvrchovaný Boh, ktorý robí, čokoľvek sa mu páči, môže mať zmysluplný vzťah s nami, so svojim stvorením, bez toho, aby z nás buď spravil robotov, alebo aby obetoval svoju zvrchovanosť. – D.A.Carson.

„Problém zla je pre kresťanov skôr „šachom“ než „šach-matom“. Kresťanom ešte stále nejaké ťahy zostávajú.“ – Arthur Holmes.

„Zvrchovanosť: toto slovo znamená: základný, hlavný, najvyšší. V prvom rade hovorí o Božom postavení (Boh je „hlavnou“ bytosťou vo vesmíre), a potom o moci (Boh je „najvyšší vo svojej moci“ vo vesmíre.“ – Charles Ryrie.

„Božia zvrchovanosť je potešujúcou doktrínou, ale len pre tých, čo si naivne schovávajú hlavy do piesku a popierajú skutočnosť, že reálny svet sa absolútne vymkol spod kontroly.“

Príklad zo života

Anna a Štefan

Anna a Štefan sú manželmi už 10 rokov. Majú dve deti: Hanu (8 ročnú) a Sáru (5 ročnú). Táto rodina navštevuje váš zbor, odkedy si len pamätáte. Annin otec je členom tímu, ktorý vedie zbor, takže Anna vo vašom spoločenstve vyrástla a už ako malé dievčatko sa verne zapájala do jeho života. Momentálne vedie ženskú skupinku biblického štúdia a slúži v oblasti poradenstva.

Štefan vyrástol v inom cirkevnom spoločenstve, ale váš zbor začal navštevovať, keď sa sem po promóciách presťahoval kvôli práci. On a Anna sa stretli na programe organizovanom pre nezadaných a hneď do toho vhupli. Čoskoro sa vzali a teraz verne slúžia ako vedúci vo vašej skupinke. Vcelku to vyzerá tak, že rodine sa darí dobre, zvlášť s ohľadom na zdravotné problémy, ktorým čelí Sára.

Minulý rok jej diagnostikovali leukémiu. Ruka v ruke s extrémnou telesným oslabením, ktoré choroba spôsobila malej Sáre, prišli aj neuveriteľné finančné a emocionálne výkyvy. Zdá sa, že Anna sa s udalosťami vyrovnáva celkom dobre, ale vyzerá to tak, že Štefan s tým zápasí. Spočiatku si každý myslel, že Štefana trápili finančné problémy, ale raz večer sa počas skupinky stalo zrejším, že v skutočnosti zápasí s Božou zvrchovanosťou. Ako to, že Boh, ktorý stvoril vesmír a vzkriesil Krista z mŕtvych, neochránil svoju vzácnu dcéru pred leukémiou?

Ako by ste Štefanovi odpovedali?

Aká hlavná otázka alebo téma tu stojí pred nami?

Štúdium Písma

1. Kronická 29:10-13

Dávid dobrorečil Hospodinovi pred celým zhromaždením slovami: Zvelebený buď Hospodin, Boh nášho praotca Izraela, od vekov až na veky! 11 Tvoja je, Hospodin, veľkosť, moc, dôstojnosť, sláva i veleba. Patrí ti všetko na nebi i na zemi. Vypínaš sa nad všetkým ako hlava. 12 Bohatstvo a česť sú od teba. Ty vládneš nad všetkým. V ruke máš silu a moc. Na tebe záleží, či urobíš niekoho veľkým a mocným. 13 Teraz však, Bože náš, vďačíme ti a chválime tvoje slávne meno. 14 Ako to, že ja a môj ľud sme sa zmohli na toľké milodary? Keďže všetko od teba pochádza, dali sme ti vlastne z tvojho.

Tento krátky oslavný žalm je plný Božej zvrchovanosti.

Spíšte slová, ktoré Dávid používa vo verši 11 na opis nášho zvrchovaného Boha.

Boh sa nad všetkým „vypína ako hlava“ (v11) a „nad všetkým vládne“ (v12). Čo Bohu prináleží? Čo je v jeho moci dať nám (v11, 12)?

Aká je naša odpoveď na Božiu zvrchovanosť (v13)?

Habakuk 1:1-4

Toto je výrok, ktorý prorok Habakuk prijal videním. 2 Dokedy ešte budem volať o pomoc, Hospodin, a ty ma nevypočuješ? Volám na teba: Násilie! , ale nepomáhaš. 3 Prečo mi dávaš vidieť krivdu, aj sám sa pozeráš na trápenie? Skaza a ukrutnosť je predo mnou. Aj spor vzniká a hádka povstáva. 4 Preto je zákon neúčinný a právo nevychádza na svetlo, lebo bezbožník obkľučuje spravodlivého. Právo je preto prekrucované.

V predchádzajúcej téme sme videli Boha, ako sa vytrvalo uchádza o svoju nevestu, Izrael, ako sa pokúša privábiť ju späť. Avšak namiesto toho, aby sa vrátila, pácha cudzoložstvo s cudzími bohmi. Ako výchovný krok a ďalší pokus získať si ju späť, Boh dovolí cudzím mocnostiam, aby si Izrael podmanili a zotročili. V roku 722 pred Kristom zničili Asýrčania sever krajiny. Okolo roku 600 pred Kristom, počas toho, ako sa krutí Babylončania pripravovali na dokonanie tohto diela skazy na

juhu, opisuje Habakuk zničenie Jeruzalema a chrámu a zajatie Židov a ich odvedenie do otroctva a exilu v Babylone.

Prečo Habakuk, na základe tohto textu, zápasí so zvrchovanosťou Boha (s vierou, že Boh to má pod kontrolou)?

Všimli ste si, čo inšpirovalo Habakuka, aby sa pýtal tieto otázky (v1)? Prorok prijal toto posolstvo od samého Boha. Boh vie, že máme ťažkosti s porozumením jeho zvrchovanosti v padlom svete. Akú otázku o Božej zvrchovanosti by ste sa ho radi spýtali, ak by ste mali slobodu byť úplne úprimní?

Jób 38:1-11, 18; 42:1-6

Takto odpovedal Hospodin Jóbovi z búrky: 2 Ktože to zatemňuje zámer nevedomými slovami? 3 Opáš si teda bedrá ako chlap, budem sa ťa pýtať a ty ma poučíš. 4 Kde si bol, keď som kládol základy zeme? Povedz, ak niečo rozumné o tom vieš! 5 Kto určil jej rozmery — veď to vieš! — kto nad ňou natiahol šnúru na meranie? 6 Do čoho sú zapustené jej piliere, kto položil jej uholný kameň, 7 keď ranné hviezdy spoločne jasali a všetci Boží synovia radostne výskali? 8 Kto uzatvoril more vrátami, keď vyvrela z lona zeme, 9 keď som mu dal oblak za odev a temné mračno ho obvinulo, 10 keď som mu stanovil medzu, a dal závoru a vráta, 11 keď som povedal: Potiaľto smieš prísť, ďalej nie, tu sa zlomí pýcha tvojich vln? 18 Uvedomil si si šírku zeme? Povedz, ak si ju celú spoznal!

42:1 Nato Jób odpovedal Hospodinovi takto: 2 Spoznal som, že môžeš všetko, a že nijaký plán nie je pre teba neuskutočiteľný. 3 Kto tu pre neznalosť zakrýva múdre rozhodnutie? Preto odpovedám: Ja som hovoril o veciach, ktoré som nechápal, a o divoch, o ktorých neviem. 4 Vypočuj ma, prosím, a ja prehovorím. Budem ti klásť otázky a ty ma poučíš. 5 Chýr o tebe sa mi dostal do ucha, ale teraz ťa na vlastné oči vidím. 6 Preto odvolávam svoje slová a kajám sa v prachu a v popole.

Kniha Jób je nadčasovým záznamom problému ľudského utrpenia. „Podľa môjho názoru, či už v Biblii alebo mimo nej, nebolo napísané nič také, čo by malo rovnakú literárnu hodnotu,“ povedal Thomas Carlyle. Hoci je to napísané nádherne, príbeh Jóba so zarážajúcou úprimnosťou zobrazuje hrozbu, ktorú predstavuje zlo a utrpenie pre dôverný vzťah s Bohom. Po tom, ako Jób príde o svoju rodinu, majetok a zdravie – a to všetko v priebehu zopár hodín – prichádzajú ho utešiť jeho traja priatelia Elífaz, Bildad a Cófaz (kapitoly 1-2). Väčšina tejto kozmickej drámy (kapitoly 3-31) sa točí okolo Jóbovho intenzívneho zápasu o udržanie si svojej dôvery voči Bohu a jeho добрote napriek najhorším okolnostiam, v ktorých sa bytostne nachádza, a okolo niektorých nie veľmi užitočných rád od jeho „priateľov“. V kapitolách 32-37 ponúka mladík menom Elíhu niektoré hlboké pohľady na Boží charakter. Vyvrcholenie však prichádza v kapitolách 38-41, keď sám Boh prehovorí k Jóbovi v najdlhšom prejave, aký kedy máme od Boha zaznamenaný! Popri tom ako si možno budete chcieť

pomaly vychutnať celú knihu vo svojom voľnom čase, sem sme zahrnuli len malú časť z toho, čo Boh povedal Jóbovi a takisto aj Jóbovu záverečnú odpoveď.

Aký druh vysvetlenia dáva Boh Jóbovi na otázku, prečo sa mu stalo všetko to zlo? Prečo si myslíš, že Boh odpovedá práve takýmto spôsobom (pozri Izaiáš 55:8, 9)? Zhrňte Jóbovu odpoveď svojimi vlastnými slovami.

Genezis 45:4-8; 50:18-20

Jozef ich vyzval: Pristúpte ku mne! Keď k nemu pristúpili, povedal: Ja som Jozef, váš brat, ktorého ste predali do Egypta. 5 Teraz sa však už netrápajte a nech vás to nemrzí, že ste ma sem predali, lebo sem ma pred vami poslal Boh na záchranu života. 6 Veď v krajine je už dva roky hlad a ešte päť rokov sa nebude orať ani žať. 7 Boh ma poslal pred vami, aby som vám v krajine pripravil zásoby a dožili ste sa veľkej záchrany. 8 Nie vy ste ma poslali sem, ale Boh. On ma ustanovil za faraónovho poradcu, za pána celého svojho domu a za vládcu celého Egypta.

50:18 Potom prišli za ním sami bratia, padli pred ním a vraveli: Tu sme, budeme ti otrokmi! 19 Jozef im však odvetil: Nebojte sa! Som tu azda namiesto Boha? 20 Vy ste proti mne osnovali zlo, Boh to však obrátil na dobro, aby sa stalo tak, ako je dnes, aby som zachránil životy mnohým ľuďom.

Ohliadnuť sa dozadu je úžasné. Tento záznam sa odohráva roky po tom, čo sa Jozefa jeho vlastní bratia chystali zabiť, ale potom sa rozhodli predať ho za otroka karaváne obchodníkov.

Myslíte si, že sa Jozef pozeral na Božiu suverenitu rovnako, aj keď sa ho chystali zabiť? Aj vtedy, keď ho v putách vliekli do Egypta?

Aký bol podľa verša 20 konečný zámer zvrchovaného Boha s týmito zlými okolnosťami?

Rimanom 8:28, 31, 32, 35, 37

Vieme, že všetky veci slúžia na dobro tým, čo milujú Boha, ktorí sú povolani podľa jeho predsavzatia.

31 Čo k tomu dodať? Ak je Boh za nás, kto je proti nám? 32 Ako by nám ten, ktorý neušetril vlastného Syna, ale vydal ho za nás všetkých, nedaroval s ním všetko? 35 Kto nás odlúči od Kristovej lásky? Súženie alebo úzkosť, prenasledovanie alebo hlad, nahota, nebezpečenstvo alebo meč? 37 Toto všetko však víťazne prekonávame skrze toho, ktorý si nás zamiloval

Na základe verša 35 vymenujte sedem dôvodov, ktoré by mohli spôsobiť, že budeme pochybovať o Božej zvrchovanosti alebo добрote.

Ktoré z nich ste osobne zažili?

Pavol hovorí, že aj nad hladom, aj nad nahotou, aj nad smrťou (vyjadruje to obrazne, literárnym prostriedkom, slovom „meč“) – sme viac než víťazi. Čo je základom jeho dôvery (v28, 31)?

Nahliadnutie do iných zdrojov

„Zvrchovanosť Boha“, Tony Evans

Kapitola piata z knihy *Our God Is Awesome*. Copyright © 1994. Anthony T. Evans. Moody Press. V origináli použité s povolením. Všetky práva vyhradené.

„Kde je Boh, keď to bolí“, Max Anders

Kapitola desiatá z knihy *God: Knowing Our Creator*. Copyright © 1995. V origináli použité s povolením Thomas Nelson Publishers.

Zvrchovanosť Boha

z knihy *Our God is Awesome*, Tony Evans

Boh, ktorého väčšina z nás uctieva, je príliš malý. Boh väčšiny kresťanov sa zdá byť chudokrvný, slabý a obmedzený. Nemá schopnosti na to, aby zmenil sled udalostí a aby čokoľvek zvrátil. Boh, ktorému väčšina z nás slúži, pripomína skôr blikajúci plamienok sviečky než poludňajšiu žiaru slnka.

Jedným z dôvodov je to, že Božej zvrchovanosti nerozumieme. Dovolili sme Bohu, aby bol všade, iba nie na svojom tróne, a draho sme na to zaplatili naším vlastným duchovným zlyhaním a slabosťou, pretože Boh, o ktorom rozprávame, má len málo spoločné so zvrchovaným Bohom vesmíru.

Božia absolútna vláda

Božia zvrchovanosť sa týka Jeho absolútnej vlády a kontroly nad celým Jeho stvorením. Boh absolútne vládne nad záležitosťami ľudí. Sedí na tróne vesmíru ako Pán. Všetko, čo sa deje, je buď preto, že to spôsobil On, alebo to vedome dovolil. Nič sa nepíše do dejín, ani by nikdy nemohlo existovať mimo dejín, ak by sa to nedialo pod úplnou Božou vládou.

Iba vtedy, keď porozumieme, že takýto je ten Boh, s ktorým máme dočinenia, budeme brať vážne Jeho autoritu. Viem, že mnohým ľuďom sa doktrína Božej zvrchovanosti nepáči. Nechcú Boha, ktorý je zvrchovaný. Istotne, nekresťania a nanešťastie veľakrát aj my kresťania, nechceme zvrchovaného Boha, pretože si neželáme, aby nad nami niekto vládol. Chceme byť nezávislí.

Možno máte doma tínedžerov, čo sú takí istí. Keď deti dorastú do určitého veku, chcú byť slobodné. Pamätám si, že som ako tínedžer hovorieval svojmu otcovi, kedykoľvek som niečo chcel, a on mi povedal nie: „Ale oci, veď už som takmer dospelý.“ Nie, nebol som blbý. Vždy som spomenul aj slovo „takmer“, pretože som nebol pripravený platiť nájom ani poplatky za auto!

Nejako podobne ani ľudia nechcú byť pod Božou autoritou. Chcú Boha podobného

džinovi v lampe, Boha, ktorý sa zjaví, kedykoľvek ho zavolajú. Ale kým ho nepotrebnú, hovorievajú: „Ty nás nevolaj. My ťa zavoláme.“

Náš sklon k takému zmýšľaniu Satan pozná. Aj on sám ho má. Nechce slúžiť Bohu; chce byť nezávislý. Keď Satan pokúšal Evu v záhrade, povedal: „Boh vie, že v deň, keď by ste jedli z jeho ovocia, budete ako On – nezávislí. Budete schopní myslieť sami za teba, ísť tam, kam chcete a byť sami sebou. Prestaňte dovoľovať Bohu, aby vás utláčal. Staňte sa nezávislými.“

Ale keď raz porozumiete Božej

zvrchovanosti, uvedomíte si, že nikto nemôže byť od Neho nezávislý. Ty a ja žijeme vo vesmíre, nad ktorým má On absolútnu kontrolu a to tým, že buď všetko zapríčiňuje, alebo dovoľuje. Keď spoznáme, aký Boh naozaj je, zmení to spôsob, akým premýšľame, konáme a žijeme. Rád by som vám povedal štyri

pravdy o našom zvrchovanom Bohu.

Boh robí, čo sa mu páči

Zvrchovanosť Boha znamená, že uplatňuje svoju autoritu, aby so svojim stvorením robil čokoľvek, čo chce. Boh môže robiť čokoľvek sa mu páči jednoducho preto, lebo všetko je Jeho. „Hospodinovi patrí zem i to, čo ju naplňa, svet i tí, čo ho obývajú“ (Žalm 24:1). Z pozície vlastníka môže Boh robiť čokoľvek chce a kedykoľvek to chce.

Boh vládne

Predpokladajme, že by ste prišli ku mne domov a povedali by ste: „Evans, nepáči sa mi tvoj nábytok. A nijako vysoko nehodnotím ani obrazy na stenách. Štýl, akým je zariadená tvoja izba, mi kole oči. Tento toaletný stolík musíš presunúť tam a posteľ tamto. A tvoj kuchynský riad, tanieri a misky sa teda vôbec netrafili do môjho vkusu. Želám si, aby si s tým niečo spravil.“

Božia zvrchovanosť sa týka Jeho absolútnej vlády a kontroly nad celým Jeho stvorením.

Mal by som pre vás len jednu odpoveď: „Až keď začneš kupovať nábytok a platiť účty, potom zvážime tvoj pohľad na vec. Ale kým som to ja, kto miňa peniaze, tvoje stanovisko v mojom dome nemá žiaden vplyv.“

Keď začnete tvoriť vesmír, vytvárať planéty a dávať život, možno vtedy môžete začať Bohu diktovať, ako by mal vesmír riadiť. Ale dovtedy, kým tú božskú moc nedostanete, nemôžete uplatňovať svoje božské výsady. Tie vždy patrili a patria Bohu, nikdy nie nám, a preto On robí to, pre čo sa rozhodne. Dovoľte mi, aby som vám ukázal, že sa to v Biblii neobjavuje len ako akási ojedinelá a prchavá myšlienka, ale ako doktrína ohromnej vážnosti.

Jób povedal, že „Boh robí, čo sa mu zachce“ (Jób 23:13). Jób 42:2 to formuluje takto: „Spoznal som, že môžeš všetko, a že nijaký plán nie je pre teba neuskutočniteľný.“ To znamená, že nad Bohom nemôžete získať vládu.

Podľa Žalmu 115:3 je „náš Boh na nebesiach, všetko robí podľa svojej vôle.“ Žalm 135:6 nám hovorí: „Hospodin koná, čo chce, na nebi i na zemi, v moriach i vo všetkých hĺbinách.“

Načúvajte Prísloviám 16:4: „Hospodin koná všetko podľa svojho zámeru, podobne aj bezbožník, ale pre deň pohromy.“

A v Izaiášovi 45:7 Boh hovorí: „Utváram svetlo a tvorím tmú. Pôsobím blaho a tvorím biedu. Ja, Hospodin, to všetko tvorím.“

Ani Nová zmluva v tejto oblasti nemlčí. Pavol v liste Efežanom 1:11 povedal, že Boh „koná všetko podľa zámeru svojej vôle.“ Rimanom 11:36 svedčí: „Veď od neho, prostredníctvom neho a pre neho je všetko, jemu sláva naveky. Amen.“

Dokonca ani zlo a nespravodlivosť nemôžu uniknúť ruke Boha, ktorá všetko kontroluje. Mám rád verš v Zjavení 19:6, v ktorom sa píše: „Lebo začal kraľovať Pán, náš všemohúci Boh.“ Boh kraľuje! Dokonca aj keď to vyzerá, ako keby nevládol, On vládne. Keď zavládne chaos, Boh kraľuje aj nad chaosom. Keď sa veci rúcajú, On vládne aj tomu procesu rúcania sa.

Boh rozhoduje

Náš Boh je zvrchovaný. To znamená, že neexistuje nič také ako šťastie, či náhoda. To

slovo by malo byť vymazané zo slovníka, alebo aspoň z akékoľvek seriózneho používania. Nikdy nemáte šťastie, či nešťastie. Pod Božou vládou sa nedejú žiadne náhody. Čokoľvek dobré alebo zlé sa vám stane, najprv to musí prejsť cez Jeho prsty. S Bohom neexistujú žiadne náhody.

Mám rád príbeh o kovbojovi, ktorý požiadal o zdravotné poistenie. Poistovací agent sa ho spýtal rutinnú otázku: „Mali ste už niekedy nejakú nehodu?“

Kovboj odpovedal: „Ani nie, nemal som žiadne nehody. Raz ma pohrýzol štrkáč a kôň ma kopol do rebier. To ma na chvíľu zložilo, ale nie, nemal som žiadne nehody.“

Agent povedal: „Počkajte. Tomu nerozumiem. Uštipol vás štrkáč a kopol vás kôň. To neboli nehody?“

„Nie, oni to urobili úmyselne.“

Ten kovboj to pochopil správne. Nič sa nedeje len tak. Čokoľvek sa deje, deje sa to pod rukou zvrchovaného Boha. Keď to raz

pochopíte, celý váš život dostane nový tvar a získa novú perspektívu. Vo vesmíre kontrolovanom zvrchovaným Bohom neexistujú žiadne náhodné udalosti, žiadne šťastie, žiadne chyby; aj dobro, aj zlo spadá pod Jeho kontrolu.

Toto je výborne ilustrované v Exodus 4,

kde sa Mojžiš snaží presvedčiť Boha: „Ja neviem rozprávať. Zajakávam sa.“ Pozrite sa na Božiu odpoveď vo verši 11: „Kto dal človekovi ústa a kto ho robí nemým či hluchým, vidiacim alebo slepým? Nie som to azda ja, Hospodin?“ Boh vedel všetko o Mojžišovej rečovej chybe. On mu ju dal.

Naše rozhodnutia

Jemu neunikne ani jeden jediný najmenší detail našich životov – ani jeden. To však pre nás vytvára problém, pretože teraz musíme odpovedať na otázku: Ak je Boh naozaj taký, záleží vôbec na mojich rozhodnutiach? Ak je zvrchovaný a už vopred si zaumienil všetko, čo sa stane podľa toho, ako sa mu to páci, prečo sa potom vôbec musíme rozhodovať? Prečo nestačí len sedieť, oddychovať a nechať Ho, aby robil to, čo robí, keďže či so mnou alebo bezo mňa, aj tak to už robí?

A tu nachádzame kameň úrazu. Dovoľte mi to vysvetliť. V teológii to nazývame antinómia, čo znamená dve paralelné,

Čokoľvek dobré alebo zlé sa vám stane, najprv to musí prejsť cez Jeho prsty.

navzájom nezlučiteľné pravdy. Na jednej strane máme zvrchovaného Boha. Na druhej strane sa musím rozhodovať. Ale ak sa ja môžem rozhodovať, tak ako to potom môže mať Boh stále pod kontrolou? A ak to má pod kontrolou, prečo sa potom musím rozhodovať?

Nemienim mať na túto tému posledné slovo, avšak mám niečo, čo chcem k tomu povedať. Predpokladajme, že by som bol na ceste do centra Dallasu s konkrétnym cieľom: mestský úrad. To je cieľ, ktorý som si vytýčil, ale vôbec nie som obmedzený v tom, ako sa tam dostanem. Mohol by som ísť priamo do centra Dallasu diaľnicou 34 a prísť na miesto určenia.

Avšak, z takého či onakého dôvodu sa rozhodnem, že tou trasou nepôjdem. Toto rozhodnutie mi nezabráni v tom, aby som sa na mestský úrad dostal, pretože poznám minimálne dve cesty, ktoré tam vedú. Zatiaľ čo môj cieľ sa nemení, spôsoby, ako sa tam dostať, zostávajú otvorené.

Boh si vo svojej zvrchovanej vôli zaumienil, kam sa chce dostať. Ale v kontexte svojej vôle má veľa spôsobov, ako sa tam dostať. Dovoľuje vám robiť rozhodnutia. Vaše rozhodnutia neurčia, či Boh naozaj skončí tam, kam chcel ísť. On dorazí do svojej destinácie, ale vaše rozhodnutia ovplyvnia trasu, ktorou pôjde. Boh sa tam dostane, či už cez vás, popri vás, okolo vás, ponad vás, prostredníctvom vás alebo napriek vám. Dokonca aj trasa, ktorú si zvolíte, bude tou, ktorú On zvrchovane naplánoval použiť, aby tak dosiahol svoje zámery.

Máte príležitosti zúčastňovať sa na rozhodovaní o trasách, ktoré si Boh vyberá. Odstraňuje vás z cesty ako prekážku? Žehná vám? Preklína vás? Boha nemôžete zastaviť, aby sa nedostal tam, kam sa chce dostať. Otázka znie: kde budete, akí budete, keď On raz znovu príde?

Napríklad: Boh si zaumienil, že vo večnosti Mu budú ľudia vzdávať slávu. To je jeden zo zámerov, ku ktorým Boh smeruje, a to je, že všetci ľudia, ktorí kedy boli stvorení, vzdajú slávu Jeho menu. Niektorí z nás budú vzdávať slávu Božiemu menu v nebesiach počas celej večnosti, keď s Ním budeme žiť v radosti Jeho kráľovstva.

Ďalšou skupinou ľudí budú tí, ktorí budú robiť presne to isté, vzdávať Bohu slávu navždy, ale na inom mieste. V pekle nie sú

žiadni ateisti. Tam nikto nepochybuje o Božej existencii. Nie je tam nikto, kto by nevzýval Jeho meno. Všetci ľudia raz budú robiť to, čo Boh ľuďom prikázal robiť. Ale dal im možnosť rozhodnúť sa, ktorou trasou pôjdu.

Zvrchovanosť a modlitba

A čo modlitba? Boh si zaumienil, čo urobí, ale sú isté veci, ktoré neurobí, až kým sa za ne nezačneme modliť. „Nemáte, lebo neprosíte“ (Jakub 4:2). Je ako matka, ktorá má choré dieťa. Vie, že keď dá dieťa do postele, bude musieť uprostred noci vstať a postarať sa oň – je rozhodnutá to urobiť.

Ale nevstane, až kým ju dieťa nezavolá. Volanie dieťaťa matku nenúti nič urobiť. Ona si už vopred zaumienila, čo urobí, ale vo svojom zvrchovanom rozhodnutí sa rozhodla neurobiť to, až kým na ňu dieťa nezavolá. A tak keď počuje: „Mama.“, matka urobí to, čo si už vopred zaumienila urobiť.

Boh sa už rozhodol, čo urobí, ale na niektoré veci hovorí: „Neurobím to, až kým nezačujem: „Oci!““ Keď k Nemu voláme, On odpovedá.

Boh nám dal v rámci svojej zvrchovanosti možnosti, aby sme sa rozhodli, ako sa staneme súčasťou uskutočnenia Jeho zvrchovanosti. Boží

plán nikto nezmarí. Všetko, čo môžeme urobiť, je spolupracovať s ním.

Stvorenie pre Neho

Zvrchovanosť Boha predovšetkým znamená, že On uplatní svoju právomoc urobiť so svojim stvorením to, pre čo sa rozhodne. Uvažujte nad veršom 1Korinťanom 8:6, ktorý hovorí:

No my máme jedného Boha Otca, z ktorého je všetko a my sme tu pre neho, a jedného Pána Ježiša Krista, skrze ktorého je všetko aj my sme skrze neho.

Existujete pre Boha. Na to ste boli stvorení. Neboli ste stvorení len preto, aby ste dostali dobrú prácu, žili šťastne, až kým nepomriete, aby ste sa oženili či vydali, alebo mali deti. Toto všetko môžete nazvať bonusmi. Boli ste stvorení, aby ste Bohu vzdali slávu a vykonali Jeho zámery na zemi. To je dôvodom, prečo nenájdete v živote pokoj, až kým nespočiniete v Ňom.

Boží plán nikto nezmarí. Všetko, čo môžeme urobiť, je spolupracovať s ním.

Božia sláva a Božia vôľa

Zvrchovanosť Boha znamená tiež uplatňovanie Jeho vlastností na to, aby si chránil svoju slávu a dosiahol svoju vôľu. Už som to povedal, ale dovoľte mi, aby som to zopakoval. Ľudia sa nechcú podriaďiť Bohu a často sa snažia proti Bohu zorganizovať prevrat. To však nikdy nemôže fungovať kvôli Božím vlastnostiam, ktoré zaručujú, že ho nikto nezosadí z Jeho zvrchovaného trónu

Navždy zvrchovaný

Ako sa dozvieme v nasledujúcich kapitolách, Boh je všemohúci; nie je nič, čo by nedokázal. Boh je vševedúci; nie je nič, čo by nevedel. Boh je všadepřítomný; niet žiadneho miesta, kde by On nebol. Boh je slobodný. Nikto ho nemôže zaškatuľkovať, ani obmedziť, keďže je vo svojej podstate nekonečný. Vo štvrtej kapitole sme videli, že Boh je svätý, že je úplne oddelený od hriechu.

Boh bude vždy zvrchovaný, pretože vždy bude mať atribúty, ktoré to zaručia. Nemôžete proti nemu plánovať vzburu, pretože je všemocný. On dokáže vzburu potlačiť. Nemôžete si vytvoriť tajnú miestnosť a plánovať, že Ho zosadíte z trónu, pretože je vševedúci. On je v tej miestnosti spolu s vami, zatiaľ čo vy plánujete, ako sa ho zbaviť.

Nemôžete plánovať, že niečo urobíte na jednom mieste tak, aby ste ho prekvapili niekde inde, pretože je všadepřítomný. Je na oboch miestach v tom istom čase. Nemôžete ho zaškatuľkovať, nemôžete ho ohraničiť, pretože on je nezávislý. Božie atribúty mu garantujú, že bude zvrchovane vládnuť. Nikto to nemôže zmať a nikto sa proti tomu nemôže búriť.

Skvelý príklad

V Danielovi 4 vidíme skvelú lekciu, ktorá s týmto súvisí. Je to užitočná kapitola, pretože niekedy sa správame a zmýšľame pyšne. Jedna pieseň zo šesťdesiatych rokov začína slovami. „Pán Veľkomožný, kto si myslíš, že si?“ Nuž, starý Nebúkadnecar si myslel, že on bol pre tento svet darom od Boha.

Podľa veršov 26-27 sa prechádzal na streche svojho kráľovského paláca v Babylone, keď sa poobzeral okolo seba a povedal: „Či toto nie je veľký Babylon, ktorý som vybudoval vo svojej veľkej moci ako kráľovské sídlo slúžiace vznešenosti môjho majestátu?“ Nebúkadnecar tým hovoril: „Ja som tu Pán!“

Jediným problémom s veršom 27 je ten, že za ním nasleduje verš 28: „Ešte bolo slovo v kráľových ústach, keď z neba zaznel hlas: Týka sa to teba, kráľ Nebúkadnecar: Kráľovstvo ti bolo odňaté.“

Boh pokračuje a hovorí: „Vyženú ťa spomedzi ľudí, budeš prebývať s poľnou zverou a budeš sa živiť trávou ako dobytok. Sedem období ti uplynie, kým nepoznáš, že Najvyšší je vládcom v kráľovstve človeka a že ho dáva, komu len chce.“ Toto proroctvo sa naplnilo okamžite (v30). Nebúkadnecar zošalel, vyzeral a správal sa ako divá zver. Pomiatoľ sa, pretože zabudol, kým bol.

O sedem rokov neskôr prišiel Nebúkadnecar k sebe: „Po uplynutí stanoveného času som ja, Nebúkadnecar, pozdvihol oči k nebu a môj rozum sa mi vrátil“ (v31a). Kedy začal znovu získavať zdravý rozum? Keď spoznal, kam má hľadiť. Čo urobil? „Dobrorečil som Najvyššiemu, chválil som a oslavoval večne živého“ (v31b).

Nebúkadnecar povedal: „Pane, je to Tvoje panstvo. Je to Tvoje kráľovstvo.“ Potom vyznal:

Všetci, čo obývajú zem [vrátane mňa], sú pred ním považovaní za nič, on podľa svojej ľubovôle nakladá s vojskom nebies a obyvateľmi zeme. Nie je nik, kto by mu mohol v niečom zabrániť alebo mu povedať: Čo robíš? (v32)

Niektorí z nás premýšľame o Bohu nerozumne, pretože o ňom premýšľame nesprávnym spôsobom. Až kým nezačneme premýšľať o Bohu správne, nebudeme premýšľať správne ani o sebe. Iba po tom, čo Nebúkadnecar začal premýšľať o Bohu správne, mohol povedať: „Vtedy sa mi vrátil rozum a ku vznešenosti môjho kráľovstva sa mi vrátil skvejúci majestát“ (33). Potom zaznamenáva svoju skúsenosť:

Teraz ja, Nebúkadnecar, chválim, vyvyšujem a oslavujem Kráľa nebies,

**Až kým nezačneme
premýšľať o Bohu
správne, nebudeme
premýšľať správne ani
o sebe.**

ktorého všetky činy sú spravodlivé a ktorý môže pokoriť tých, čo kráčajú v pýche (v34).

Zvrchovanosť a postavenie

Pochopili ste to? Nezáleží na tom, ako vysoko vyleziete, nezáleží na tom, aké meno získate, nezáleží na tom, koľko peňazí zhromaždíte, náš Boh je zvrchovaný. To znamená, že aj keď ľudí rešpektujete, nenecháte sa nimi zastrašiť. Preukazujete ľuďom úctu, ktorá im prináleží, ale uznávate, že v porovnaní s Bohom je každý nikým.

Pred pár rokmi k nám do kostola chodieval dosť bohatý muž a dával slušné čiastky peňazí do zbierky. Chcel vedieť, či mám v pláne spraviť ho jedným z vedúcich.

Povedal som: „Prepáčte, prosím?“

On povedal: „Nuž, viete, dávam vám veľa peňazí a som veľmi známym človekom.“

Odpovedal som: „To je pekné, ale nie je to kritérium na vedúceho.

O tom, či ním budete, rozhoduje váš duchovný vývoj.“

„Viete, koľko cirkevných zborov by ma chcelo mať za člena?“ povedal mi.

Teraz sa so mnou vydal na nesprávnu cestu, tak som povedal: „Nuž, možno by ste mali začať navštevovať niektorý z nich.“

„Chcete mi povedať, že by ste mi zabránili stať sa vedúcim na základe nejakých vašich alebo biblických kritérií aj keď vám dávam všetky tieto peniaze?“

Povedal som: „Máte absolútnu pravdu, pretože keď príde na postavenie pred Bohom, je nepodstatné, ako vyzerá vaše bankové konto.“

Nemáme sa nechať zastrašiť ľuďmi iba preto, že majú viac než my, že majú lepšie meno, väčšiu prestíž alebo väčší vplyv. Pred Bohom sme všetci hriešnici, ktorí potrebujú Spasiteľa. My všetci stojíme na rovnakej úrovni na Kalvárii. Porozumieť tomu je absolútne kritické.

To je dôvod, prečo nemôžete byť príliš hrdí na svoju rasu. Máte tmavú pokožku iba preto, že vás tak stvoril Boh; ste bieli, pretože vás tak stvoril Boh. Príliš pyšní na to, ako vás Boh stvoril, budete iba vtedy, ak si budete myslieť, že On vás obdaril čímsi, čo vás robí lepšími od ľudí vôkol vás.

Čierni a bieli ľudia a všetky farby medzi tým budú žiť aj v nebi, aj v pekle, pretože

Boh nehľadí na osobu. Nemôžete sa pozrieť na svoju rasu a považovať to za dôvod na pýchu. Podobne ako Pavol môžete povedať len: „Ale z Božej milosti som to, čo som.“ Toto je pravda o nás. A hrdí môžeme byť iba na to, že Boh nás stvoril na svoj obraz.

Takže, Nebúkadnecar zistil, že Boh sa nehrá. On ľudí pozdvihuje a ponizuje. Pre môj zbor nastane čas zbaviť sa ma, keď poviem: „Pozrite sa na tento cirkevný zbor Oak Cliff Bible Fellowship Church, ktorý som vybudoval.“

Zatiaľ čo je legitímne byť vďačnými za to, že si nás Boh používa, presvedčenie, že si nás používa kvôli tomu kým sme, je nelegitímne. Pamätajte na to, že On vám dal aj tie dary, zručnosti a schopnosti, ktoré máte. Aby tak bola Jemu vzdaná sláva za to, že vy máte schopnosť zvládnuť to, za čo vám ostatní ľudia prejavujú uznanie.

Báseň nazvaná „Invictus“ ilustruje vzdor nezávislého človeka.

**Boh nás za našu
nezávislosť bude brať
na zodpovednosť.**

Za noci, ktorá ma
prikrýva
Čierna ako jama od
obzoru po obzor,
Ďakujem všemožným
bohom,
Za túto nepodmaniteľnú
dušu.

Naplnlo zovretý
okoloňami,

Nezvíjal som sa, ani nekričal.
Pod údermi kladiva osudu
Moja hlava krvácala, ale nesklonila sa.

Za týmto miestom hnevu a slz
Črtá sa len hrôza tieňov,
A predsa odveká hrozba
Ma stále nebojácneho nájde.

Nezáleží na tom, či je to rovná brána
Ani na tom aký bude môj rozsudok,
Ja som majstrom svojho osudu.
Ja som kapitánom svojej duše.¹

Toto je postoj nezávislého človeka, ktorý nechce, aby nad ním Boh vládol. Postoj človeka, ktorý chce byť ako Boh, ktorý nechce mať vo svojom živote nikoho, komu by sa musel zodpovedať. Avšak nemýľme sa:

¹ William Ernest Henley, „Invictus,” v *The Best Loved Poems of the American People*, vybrané Hazel Fellemanovou (Garden City, NY: Garden City Books, 1936), str. 73.

všetci sa budeme Bohu jedného dňa zodpovedať. Možno od neho utekáš preč, ale nemôžeš sa skryť. Boh nás za našu nezávislosť bude brať na zodpovednosť.

Božia zvrchovanosť a náš hriech

Niekoľko by v tejto chvíli mohol spomenúť otázku pôvodu zla. Prečo by zvrchovaný Boh dovolil existenciu a bujnenie zla, obzvlášť vo svetle skutočnosti, že Boh nenávidí hriech (Rimanom 1:18), je úplne svätý (Izaiáš 6:3) a nemôže hrešiť (Žalm 5:4; 1Jánov 1:5), ani pokúšať iných, aby hrešili (Ján 1:13)? Teológovia nad touto otázkou premýšľajú už roky a ja si istotne nenárokujeť povedať k tejto záležitosti posledné slovo. Avšak, mám zopár myšlienok. Predovšetkým, keďže Boh robí všetko pre svoju najväčšiu slávu (Efezanom 1:11-12), musíme prirodzene prísť k názoru, Boh bude viac oslávený existenciou hriechu, než by bol bez neho. Dáva to zmysel, pretože niektoré z Božích vlastností sú najjasnejšie demonštrované na pozadí hriechu. Veľkosť Jeho lásky je najzreteľnejšie preukázaná v kontraste s našou hriechosťou (Rimanom 5:8). Božia svätosť a hnev, dva nevyhnutné aspekty Jeho podstaty, by nikdy neboli plne viditeľné bez reality hriechu (Rimanom 1:18; 9:22-23). A čo je najdôležitejšie, veľkosť Jeho milosti by bola ťažko zmerateľná, ak by nebolo ohyzdnosti hriechu (Efezanom 2:1-7). A tak tým, že dovolil hriech, sláva Božích vlastností a charakteru je zjavená tým najviditeľnejším možným spôsobom.

Po druhé, tým, že Boh dovolil existenciu zla, umožnil, aby sa odohrávali rozličné pokusy o zmarenie Jeho kráľovstva, aby tak bolo v budúcnosti všetkým jasné, že žiaden nepriateľ, ani plán nemôže proti Všemohúcemu uspieť. Potom už nikomu ani nenapadne, aby sa čo i len pokúsil prísť s hlúpu myšlienkou vzbury proti Jeho autorite, pretože dejiny preukážu, že žiaden z týchto útokov nebol úspešný. Táto komplexná porážka zla bude základným dôvodom, aby Mu Boží ľud vzdával chválu (Zjavenie 19:1-6).

Po tretie, Boh dovoľuje existenciu zla z lásky. Neželá si poslušnosť z donútenia. Pre Boha by poslušnosť z donútenia znehodnotila autentickú podstatu takej poslušnosti, obzvlášť preto, že Boh sa pozerá

na srdce (Rimanom 8:27), ktoré zostáva neposlušné. Aby mohol človek autenticky fungovať ako nositeľ Božieho obrazu, čo tiež znamená, že je vykonávateľom morálky s právomocou rozhodovať sa, musí byť umožnená existencia zla. Ak by Boh túto možnosť vylúčil, znamenalo by to pre neho zrušiť všetko, čo stvoril. Osobnosť človeka by bola zredukovaná na robotické fungovanie.

A tak musíme vyvodit' záver, že Boh hriech ani nezapríčiňuje, ani ho nepodnecuje, ani ho neschvaľuje. On ho však dovoľuje tým, že umožní svojim stvoreniam, ktoré obdaril morálnou vôľou, aby proti Jeho autorite rebelovali. On potom zvrchovane premôže ich zlo, aby dosiahol svoje zvrchované, vopred určené zámery. Tým, že dovoľí zlo, Boh demonštruje, aký veľký naozaj je. Alebo ako to Jozef presne vyjadril so svojej analýze zla, ktoré mu bolo spôsobené jeho bratmi, ktorí ho predali do otroctva: „Vy ste proti mne osnovali zlo, Boh to však obrátil na dobro, aby sa stalo tak, ako je dnes, aby som zachránil životy mnohým ľuďom“ (Genezis 50:20).

A tak musíme vyvodit' záver, že Boh hriech ani nezapríčiňuje, ani ho nepodnecuje, ani ho neschvaľuje.

Božia zvrchovanosť a naša perspektíva

Zvrchovanosť Boha poskytuje kresťanovi

správnu perspektívu, s ktorou sa má pozerat' na celý život. Ak ste raz pochopili zvrchovanosť Boha, váš život začne nadobúdať iné kontúry.

Sila

Pavol hovorí: „Všetko môžem v Kristovi, ktorý ma posilňuje“ (Filipanom 4:13). Toto je správny druh pozitívneho myslenia. Ja môžem všetko na základe toho, ako ma Kristus posilňuje. Som úplne závislý na Jeho „dodávke“ sily.

Útecha v ťažkých okolnostiach

Božia zvrchovanosť nám takisto poskytuje útechu uprostred rôznych životných okolností. Život je horkosladký. Jedného dňa sa môžete zobudiť a ste na vrchole sveta. Práca ide dobre, peniažky pribúdajú, vzťahy sú nenarušené. Zobudíte sa a poviete si: „Aké krásne ráno! Ľudia sú fantastickí. Deti sú fantastické! Moja svokra je fantastická! Všetko je jednoducho fantastické!“

Ale to sa v priebehu piatich sekúnd môže zmeniť. Vaša svokra k vám príde na návštevu. Rozbolí vás hlava. Ale keď máte zvrchovaného Boha, znamená to, že ani negatívne, ani pozitívne veci sa nedejú náhodou.

Dokonca aj defekt, ktorý spôsobil, že ste zmeškali pohovor, ktorý vám mal zaručene pomôcť získať tú prácu, bol súčasťou Božieho zvrchovaného plánu. Situácia, o ktorej ste si mysleli, že dopadne istým spôsobom... Práca, o ktorej ste si boli istí, že je už vaša, bola daná niekomu inému... To všetko bolo súčasťou Božieho zvrchovaného plánu.

Dôvera

Božia zvrchovanosť vylučuje existenciu náhod, šťastia, chýb, nepredvídaných udalostí a nešťastí. Smieme mu dôverovať: „Pane, Ty si urobil niečo, o čom som si myslel, že neurobiš.

Pretože chceš pre môj život niečo iné, ja sa teším z toho, ako si použiješ to, čo si Ty urobil, aby si vykonal to, čo chceš Ty. Pokračuj a urob podľa svojej vôle.“

Niektoré ingrediencie koláča môžu chutiť dobre už samé o sebe. Iné však samostatne chutia hrozne: muškátový oriešok, prášok do pečiva, atď. Ale keď ich všetky spolu dobre mixérom zmiešate, dobré a zlé splynú a stanú sa ešte lepšími. Keď vyjde koláč z rúry, dobré a zlé ingrediencie boli tak dobre zmiešané, také integrované, že sa vytvorilo niečo, na čo sa oplátilo čakať.

Boh pečie taký koláč vo vašom živote. Berie dobré a zlé a zmiešava to prostredníctvom Svätého Ducha, a keď dokončí pečenie prostredníctvom rozličných skúšok, ktorými vás prevádza, „vyjdete z rúry voňaví.“ Taký je význam verša Rimanom 8:28: „Vieme, že všetky veci slúžia na dobro tým, čo milujú Boha, ktorí sú povolani podľa jeho predsavzatia.“

Preto na záver ôsmej kapitoly listu Rimanom Pavol hovorí:

„Som totiž presvedčený, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomné, ani budúce veci, ani mocnosti, ani to, čo je vysoko, ani to, čo je hlboko, ani nijaké iné stvorenie nebude nás môcť

odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi“ (v38-39).

Celý obraz

Keď kráčate s Bohom, keď žijete pod Jeho kontrolou, keď ste v Jeho rukách, nič vás nemôže premôcť. Boh dopúšťa zlé veci a použije si ich, aby vás niekam postrčil.

Spočiatku to nie je viditeľné, pretože máme obmedzenú perspektívu. Sme ako chlapec, ktorý sa snažil poskladať obrázkovú skladačku. Nedokázal spojiť ani len dva kúsky. Prišiel jeho otec a po pár minútach ju celú poskladal.

Chlapec sa spýtal: „Oci, to si ako urobil?“ „Synu, ty si sa pozeral na jednotlivé kúsky. Ja som videl celý obraz.“

Všetko závisí na tom, čo vidíte. Z našej perspektívy vidíme naraz len jeden kúsok, pretože sme schopní žiť naraz iba jeden deň. Ale Boh vidí celý obraz a celé to môže

poskladať do jedného obrazu. Keď porozumiete zvrchovanosti Boha, budete veriť v moc modlitby, pretože ste presvedčení o tom, čo Boh dokáže urobiť.

Nemôžete zmeniť ľudí. Nemôžete zmeniť svojho partnera, ale môžete odstúpiť z cesty, aby si s ním poradil Boh. Preto sa

čudujem ľuďom, ktorí sa už vopred chcú vzdať niečoho, za čo sa nikdy nepostili, ani nemodlili. Ak ste sa nepostili a nemodlili, potom ste neurobili všetko, k čomu vás Boh volá, pretože Ježiš hovorí, že isté veci sa udejú len pôstom a modlitbou.

Určité veci nedostanete práve preto, že ich veľmi chcete a že ste pre ich získanie urobili to najlepšie, čo ste mohli. Určité veci sa stanú iba preto, že ste sa za ne modlili až do takého štádia, v ktorom ste vzdali svojej veľkej túžby po nich. Kým neporozumiete zvrchovanosti Boha, dovedy sa vám Boh bude javiť iba ako milá osoba, ktorá sem-tam niečo urobí.

Zvrchovanosť a nemožné

Ak som z nejakej doktríny vo svojom živote a službe nadšený, tak potom je to Božia zvrchovanosť. Neverím, že Boh mi môže dať víziu robiť niečo, čo sa nemôže uskutočniť, pokiaľ to nie je súčasťou Jeho vôle. Keďže mám takýto názor, prekážky sa mi zdajú irelevantné. Skutočnosť, že niekto

Zvrchovanosť Boha by nás mala viesť k tomu, že Ho budeme radostne uctievať.

ešte niečo predtým nerobil, považujem za nepodstatnú. Skutočnosť, že nikto iný neverí tomu, že sa to dá, je nepodstatná, pretože Biblia hovorí, že pre Boha nič nie je nemožné (Lukáš 1:37). Ak príde na hlasovanie o rozhodovaní o tom, či je možné čosi zrealizovať, nič to neznamena, pretože Boh tým limitovaný nie je.

Streli ste niekedy ľudí, o ktorých ste si mysleli, že ani Boh ich nemôže zachrániť? Myslím na tzv. hriešnych hriešnikov. Hebrejom 7:25 však hovorí, že Boh zachraňuje dokonale. Človek, o ktorom si myslíš, že sa kresťanom nikdy nestane? Prines ho alebo ju pred Boha v modlitbe a On dokáže roztopiť srdce z kameňa.

Mám rád Pavlovu istotu. V 2Timotejovi 1:12 hovorí: „Viem, komu som uveril, a som presvedčený, že on má moc zachovať, čo mi bolo zverené až do toho dňa.“ Keď porozumiete tomu, že náš zvrchovaný Boh má všetko pod kontrolou, spoznáte, že na Neho môžete stavať všetko.

Božia zvrchovanosť a uctievanie

Zvrchovanosť Boha by nás mala viesť k tomu, že Ho budeme radostne uctievať. Viete, čo by nás malo v nedeľu ťahať do kostola? Skutočnosť, že zvrchovaný Boh, ktorý udržuje vesmír svojim mocným slovom, sa chce s nami stretnúť; že sa s nami chce stretnúť sám veľký Boh, ktorý nám dáva vzduch, ktorý každý deň dýchame, Boh, ktorý nám poskytuje všetko, čo potrebujeme. Ľudia, ktorí nerozumejú zvrchovanosti Boha, ľudia, ktorí si myslia, že všetko spôsobili oni sami, môžu jednoducho v nedeľu zostať doma a pospať si.

Vzdávať Bohu úctu

Ale keď máme zvrchovaného Boha, nemôžeme sa dočkať, kedy sa s Ním stretne. Keď máte šéfa, ktorý je zodpovedný za vašu výplatnú pásku, hoci svoju prácu nenávidíte, nemôžete ju odkladať, pretože viete, že nie ste nezávislí. Ak dávame našim šéfom úctu, ktorá im za našu výplatnú pásku prináleží, o čo viac by sme mali vzdať úctu Bohu za život, ktorý nám každý deň dáva? Uctievanie je správnu reakciou na Božiu zvrchovanosť.

1Kronická 29 to uvádza jasne. Dávid rozbehol stavebný projekt a Izrael sa

pripravuje na to, aby postavil Bohu dom. Dávid vyzýva ľudí, aby priniesli svoje milodary na chrám, ktorý sa chystajú Bohu postaviť:

Predáci rodín a izraelských kmeňov, tisícníci, stotníci i kráľovskí úradníci prispeli svojimi milodarmi. Na účely Božieho domu darovali päťtisíc talentov zlata, desaťtisíc darejkov, desaťtisíc talentov striebra, osemnásťtisíc talentov bronzu a stotisíc talentov železa (v6-7).

Ľudia dávali na Boží dom veľmi štedro. A ako to robili:

„Dávid dobrorečil Hospodinovi pred celým zhromaždením slovami: Zvelebený buď Hospodin, Boh nášho praotca Izraela, od vekov až na veky! Tvoja je, Hospodin, veľkosť, moc, dôstojnosť, sláva i veleba. Patrí ti všetko na nebi i na zemi. Vypínaš sa nad všetkým ako hlava. Bohatstvo a česť sú od teba. Ty vládneš nad všetkým. V ruke máš silu a moc. Na tebe záleží, či urobíš niekoho veľkým a mocným. Teraz však, Bože náš, vďačíme a chválime tvoje slávne meno” (v10-13).

Toto by nás malo v nedeľu ťahať do kostola – chváliť slávne Božie meno, pretože ktorý aký kráľ je taký ako náš Boh? Kto iný vie stvoriť mesiace, hviezdy, planéty alebo iné galaxie? Kto dokáže nastaviť tú správnu teplotu a udržiavať Zem točiacu sa tou správnou rýchlosťou, aby sa tak točila okolo Slnka v tom správnom období?

Kto nám dokáže dať tie správne zvieratá, z ktorých získavame tie správne šaty a to správne jedlo? Kto dokáže stvoriť presne to drevo, ktoré potrebujeme na to, aby sme stavali správne domy? Kto je ako náš Boh? Zaslúži si vaše uctievanie, vašu poctu. Zaslúži si, aby ste sa klaňali pred Jeho tvárou a oslavovali Jeho meno. On si zaslúži vaše vášnivé uctievanie.

Boh chce vaše uctievanie

Svojho roznášača novín by ste nazvali nespoľahlivým, ak by vám čo i len jeden deň zabudol priniesť vaše predplatené noviny. A keby takto každý týždeň vynechal jeden deň, neboli by ste ochotní za tieto služby

Zvrchovaný Boh môže zariadiť okolnosti tak, aby dosiahol svoje zámery.

platí. Ak by vaša chladnička jeden deň v týždni nefungovala, zavoláte opravára; je nespoľahlivá. Ak vám tečie z kohútika raz studená, inokedy teplá voda, dáte si to opraviť; nie je to veru pohodlné, keď sa chcete osprchovať. Ak každý druhý mesiac nezaplatíte hypotéku, z domu vás vystahujú, pretože takto pôžička nefunguje.

Prečo to, čo my očakávame od nás a od iných, by nemal zvrchovaný Boh očakávať od nás a dokonca ešte aj viac? Chce naše oddané uctievanie. Hovoríte: „Ale mne sa zdá

ťažké uctievať Boha. Vy netušíte, čo sa deje v mojom živote.“

Máte pravdu. Nevie, čo sa vo vašom živote deje, ale viem jedno: Izaiáš uvidel Pána práve v roku, keď zomrel kráľ Uzija (Izaiáš 6:1). Možno, že tvoj Uzija zomiera. Možno okolnosti, v ktorých si sa ocitol, sú ťažké práve preto, lebo iba uprostred chaosu si vyhradiš čas na to, aby si hľadel na Boha. Zvrchovaný Boh môže zariadiť okolnosti tak, aby dosiahol svoje zámery.

*

Kde je Boh, keď to bolí

Z knihy *God: Knowing Our Creator*, Max Anders

„Madam,“ povedal som, „ak by bol náš Boh pohanským bohom alebo bohom intelektuálov, a pre mňa je to to isté, mohol by odletieť aj do najvzdialenejšieho kúta neba a náš zármutok by ho predsa len donútil prísť znovu na zem. Ale vy viete, že náš Boh prišiel, aby bol medzi nami. Vyhrážajte sa mu pästou, napľujte mu do tváre, zbičujte Ho, a nakoniec Ho aj ukrižujte: čo na tom záleží? Dcéra moja, to všetko mu už spravili.“

George Bernanos, *Denník vidieckeho kňaza*

Najťažšia otázka, ktorú sa ľudia pýtajú, znie: „Prečo Boh nezmierni ľudské utrpenie?“

Problém ľudského utrpenia a jeho očividná nezmyselnosť je snáď tou najväčšou dilemou, ktorej ľudia zoči-voči Bohu čelia. Zdá sa, že buď je Boh nepodareným trikom, ktorý niekto skúša na človeku, alebo človek je nepodareným trikom, ktorý niekto skúša na Bohu. Zdá sa, že dokonalý Boh a trpiaci človek spolu nepasujú. Rabín Harold Kushner, ktorý napísal knihu *Prečo sa dobrým ľuďom stávajú zlé veci*, povedal, že kedykoľvek sa dostal do diskusie o náboženstve, rozhovor sa napokon stočil na otázku: „Prečo spravodliví trpia?“ Dorothy Sayers raz napísala: „Jediná otázka, ktorá stojí za to, aby sa o nej diskutovalo, je: Prečo spravodliví trpia?“

Ako môže byť Boh dobrý a zároveň dopustiť, aby Jeho deti trpeli? „Ako mohol Boh dovoliť, aby zomrelo moje bábätko?“ „Ako mohol dopustiť, že môj manžel prišiel o prácu, o naše životné úspory a svoje sebavedomie?“ „Ako si mohol dopustiť, že som sa ocitol v tomto hroznom rozvode, keď som sa tak úporne snažil manželstvo zachrániť?“ „Ako si mohol dovoliť, aby som sa trápila v tejto fyzickej bolesti? Prečo ma neuzdravíš?“ „Ako si mohol dopustiť, aby moja žena zomierala touto pomalou, neznesiteľnou smrťou na Alzheimeru?“ „Ako si len mohol?“

C. S. Lewis napísal uprostred hlbokého zármutku nad smrťou svojej ženy na rakovinu tieto slová:

Kde je počas toho celého Boh? Toto je jeden z príznakov, ktoré ma najviac znepokojujú. Keď si šťastný, tak veľmi šťastný, že vôbec nepomyslíš na to, že by si ho mohol potrebovať... príjme ťa (alebo sa to aspoň tak zdá) s otvorenou náručou.

Ale skús k Nemu prísť, keď Ho zúfalo potrebuješ, keď si už nevieš rady, a čo nájdeš? Dvere, ktoré sa ti zabuchli pred nosom. Začuješ, ako vo vnútri zapadla závera. Zamknuté na dva západy. A potom ticho. Môžeš rovno urobiť čelom vzad. Čím dlhšie čakáš, tým výraznejším sa to ticho stáva (*Svedectvo o zármutku*).

Odchádza Boh preč, keď sme zranení? Zavrie dvere na dva zámky, keď trpíme? Je to „problém bolesti“, ako povedal Lewis. Ak je Boh naozaj dobrý a všemocný, tak prečo bolest? Niektorí ľudia si myslia, že Boh nemôže byť naozaj dobrý, čím vlastne hovoria, že ho zlo v skutočnosti netrápi. Ďalší veria, že Boh nemôže byť všemocný, keďže s tým nedokáže nič urobiť. Možno Bohu nerozumieme. Alebo možno nie sme schopní spojiť si zlo s tým, ako môže byť Boh dobrý a všemocný. To svedčí o tom, že nerozumieme tomu, aké sú Jeho zámyery a ako sa s nimi naše ideály nezhodujú.

Avšak, možno existujú spôsoby ako zlúčiť bolesť a Boží charakter. Ako sme už spomenuli v predchádzajúcej kapitole, kresťanský život je životom nádeje. Možno nám Biblia pomôže objaviť niektoré odpovede na túto univerzálnu ľudskú dilemu.

Ako dať do súvisu našu bolesť s Božím charakterom?

Rozpoznávame, že existujú také duchovné skutočnosti, ktoré presahujú naše chápanie.

Bolesť je univerzálna

V celých dejinách, kedykoľvek na svete, každý človek trpel. Istotne, niektorí ľudia majú ľahšie alebo ťažšie životy než iní, ale utrpenie bolo odjakživa súčasťou ľudskej

skúsenosti. Je to pravdou počnúc od najprimitívnejších a najbezbožnejších kultúr až po veľké postavy Biblie. Jozef hrozne trpel. Rovnako aj Mojžiš, Dávid a Daniel. Takisto aj Pavol a Jakub. A čo Ježiš? Keď trpíme, nemalo by nás to prekvapiť.

„Veď z prachu nevyrastá nešťastie a zo zeme neklíči trápenie. Naozaj, človek sa rodí na trápenie, ako iskry vyletujú nahor“ (Jób 5:6-7).

Chýbajú nám informácie

Môžeme tiež predpokladať, že pre utrpenie existujú dôvody, ktorých si nie sme vedomí. Možno musíme len pripustiť, že jednoducho niečo nevieme. To nás vracia späť k otázke, prečo Boh v prvom rade dovolil, aby na svet prenikol hriech. Táto otázka nebola nikdy primerane zodpovedaná. Ale keďže Boh je dobrý, určite na to musí existovať vysvetlenie, ktoré nevieme pochopiť.

Sme príliš malí na to, aby sme uniesli také množstvo vecí týkajúcich sa Boha. Buď nemáme všetky informácie, alebo len nemáme schopnosť im rozumieť. Sú milióny vecí, ktorým nerozumieme. Napríklad, ja nedokážem preštudovať návod k počítaču. Na počítači pracujem neustále, ale jediná vec, ktorú zvládam, je pracovať v textovom dokumente, čo v podstate nie je nič v porovnaní s tým, čo počítače dokážu. Ľudia, ktorí poznajú počítače dokonale, žijú v úplne inom svete ako ja. Nikdy nezabudnem na to, keď mi raz odišiel pevný disk na počítači. Bolo to niečo ako keby ste udreli počítač do hlavy tak tvrdo, že zabudol všetko, čo predtým vedel. Zadal som nesprávny príkaz a tak sa vymazala celá pamäť. Predtým sa ma to aj spýtalo, či som si istý, že to chcem urobiť. Moja myseľ však lietala niekde úplne inde a povedal som: „Áno.“ Keďže počítač je poslušná potvora, môj príkaz okamžite poslúchol a vymazal všetko, čo v sebe mal. Môj počítač zabudol všetko, čo som uložil do jeho pamäte. Mal som tam uložené celé dve knihy, rovnako ako aj súbor s dôležitými informáciami týkajúcich sa zboru, v ktorom som bol kazateľom. Obrazovka bola prázdna. Niečo som tam napísal, ale obrazovka bola stále prázdna. Môj počítač bol v kóme.

Na mňa to malo dramatický dopad. Len som tam zarazený ticho sedel, snažiac sa

pochopiť význam toho, čo sa stalo. Chvíľu som nebol schopný ani len pripustiť, že sa to vôbec stalo. Istotne na to existovalo nejaké riešenie. Ale nie. Ja som si musel zničiť pevný disk.

Odišiel som zo svojej kancelárie na stretnutie, kde už na mňa ostatní čakali. Dovliekol som sa do miestnosti, klesol som na stoličku a zastonal som: „Ľudia, zničil som si pevný disk.“ Vzduch sa naplnil dusným tichom. Vtedy jeden odvážlivec pozbieral odvahu prehovoriť: „Možno si nestratil všetko. Možno si len stratil schopnosť získať všetko.“ Bolo to, ako keby hovoril: „Možno je tvoj počítač v kóme. Možno je to len strata pamäte, ktorú dokážu dať lekári do poriadku.“ Tak som zavolať dobrému doktorovi „zázračnému Philovi“, ktorý mi môj pevný disk opravil. Za niekoľko hodín a za 250 dolárov boli všetky dáta späť v pamäti počítača.

Kiežby som vám vedel vysvetliť, ako tento

muž opravil môj počítač, ale neviem to. Sedel som a chvíľu som ho pozoroval. Bez akéhokoľvek návodu k počítaču tam písal príkazy, ktoré sa podobali skôr cenzurovaným nadávkam v sitkome. Žiadne slová. Iba hieroglyfy. Hovorím, že „bez akéhokoľvek návodu k počítaču“, pretože pre

mňa to je ako povedať, že spamäti napísal prvých dvadsať strán telefónneho zoznamu.

Rozprávam vám tento príbeh do detailov preto, lebo veľmi dobre ilustruje to, že existujú ľudia, ktorí vysoko prevyšujú naše intelektuálne kapacity, a predsa sú stále ľuďmi. Sú ľudia, ktorí vedia veci, ktorým my nikdy neporozumieme. Možno je vaša slabosťou literatúra, alebo deskriptívna geometria či fyzika. Ľudia, ktorí posielajú raketové lode na mesiac, alebo vykonávajú operácie na ľudskom mozgu, nás intelektuálne všetkých prevyšujú. A predsa sú stále iba ľuďmi. Ak teda existujú ľudia, ktorí nad nami intelektuálne vyčnievajú, prečo sme prekvapení, že existuje Boh, ktorý nás intelektuálne prevyšuje? Sú isté veci, ktoré pozná iba Boh a ktoré Mu dávajú zmysel, avšak my ich nepoznáme, alebo im nerozumieme. Prijatť určité obmedzenia o utrpení je druhým krokom k emocionálnemu zmiereniu sa so skutočnosťou, že bolesť existuje a že Boh Biblie je dobrý a všemocný.

Ak teda existujú ľudia, ktorí nás intelektuálne prevyšujú, prečo sme prekvapení, že existuje Boh, ktorý nás intelektuálne prevyšuje?

Koľko krát ste už boli z niečoho bezradní, ale nakoniec ste to neskôr vyriešili? Tľapnete si dlaňou na čelo a poviete: „Však jasné!“ Som presvedčený, že čo sa týka nevysvetliteľného utrpenia, prvý zvuk, ktorý väčšina z nás v nebi začuje, bude tľapnutie si na čelo, za ktorým bude okamžite nasledovať prekvapený výkrik: „Tak teraz už rozumiem!“

Na zemi sme nariekali: „Och, Bože, keď som bol zranený, prečo si ma neuzdravil? Keď som trpel, prečo si mi neprišiel na pomoc? Keď ma postihla kalamita, prečo si ma nevypočul? Keď som bol sám, prečo si ma nenavštívil?“ Keď prídeme do neba, okamžite sa zastavíme a povieme: „Och, teraz už rozumiem.“

Naším druhým krokom je predpoklad, že existuje ešte nejaká ďalšia informácia, nejaké porozumenie, ktoré nemáme.

Chýba nám intelektuálna alebo duchovná schopnosť

Po ďalšie, musíme pripustiť, že naša schopnosť rozumieť je obmedzená. Dovoľte mi, aby som vám povedal ďalší príbeh o Sugar Bear - našom psovi. (Prosím, odpustite mi, že ju znovu spomínam. Je totiž veľmi dobrým zdrojom ilustrácií.)

Keď mala Sugar Bear asi šesť mesiacov, začali sme ju cvičiť. Prvý príkaz bol: „Poď sem.“ V knihe sa písalo, že ak po príkaze „Poď sem“ neprišla, mali ste prísť k nej a vziať ju na miesto, kam ste chceli, aby prišla. Malo sa to odohrávať v uzavretom priestore, až kým sa k vám nenaučí prísť zakaždým, keď ju zavoláte. A potom, keď to zvládne, ju môžete vziať na otvorený priestor. Nevie, či to bol najlepší spôsob, ale fungoval.

Avšak Sugar Bear tomu spočiatku vôbec nerozumela. Bola trošku vystrašená z tejto zmeny v jej rutine a z obmedzenia svojej slobody. Cítila sa neistá a ohrozená a myslela si, že sme z nej boli nešťastní. Oči sa jej zastrelili a skamenela. Bála sa celého sveta.

Zdalo sa, že jej oči hovoria: „Prečo mi to robia? Čo som spravila? Prečo ma už viac nemajú radi?“. My sme ju aj naďalej mali radi, pokračovali sme v jej výcviku a jedného dňa sa stalo, že sa nielenže naučila príkaz „Poď sem“, ale aj iné príkazy, ktoré boli nevyhnutné pre pokojné spolunažívanie.

Po tom, čo sa naučila to, čo sme od nej chceli a keď bola uistená o tom, že ju stále milujeme, bolo všetko v poriadku. Dovtedy však bola veľmi nešťastná. Snažili sme sa vysvetliť jej: „Neublíži ti to. Nie sme na teba nahnevani. Je to pre tvoje vlastné dobro. Tvoj život to urobí bezpečnejším a lepším a zlepši to náš vzťah.“ Nezáležalo jej však na tom. Chcela sa z toho vymaniť. Keby sme jej tú možnosť dali, Sugar Bear by bez premýšľania celé učenie skončila. Ale nám na nej záležalo príliš na to, aby sme ju nechali tak. A tak sme ju cvičili a viedli sme ju cez obavy a neistotu a výsledkom bolo, že to bol pes, ktorý bol bezpečnejší, okolo ktorého bola radosť byť a mal s nami lepší vzťah.

Samozrejme, to, na čo chceme poukázať, je zjavné. Boh s nami pracuje. My však nemôžeme rozumieť tomu, čo chce a čo robí. Máme obavy a sme neistí. Možno sa aj z času na čas búrime, ako to robievala aj Sugar Bear. Jednoducho nemáme schopnosť

porozumieť všetkému, čo Boh s nami robí. Ale ak Mu to dovolíme, Boh bude pokračovať v práci s nami, bude nás prevádzať cez bariéry a pozdvihne nás na vyššiu úroveň ľudskej existencie.

Musíme vidieť veci z Božej perspektívy

Zatiaľ čo v súvislosti s našim utrpením nemôžeme vidieť všetko, čo vie Boh, môžeme sa učiť vidieť veci z Božej perspektívy. Boh nechce byť vaším džinom vo fľaške. Nechce byť vaším kozmickým automatom na žuvačky. Nechce byť riešením vašej rovnice. Chce mať s vami vzťah. Chce, aby ste Ho poznali a milovali. Stvoril svet tak, aby nič v našom kresťanskom živote nefungovalo veľmi dobre dovtedy, kým nás to nedonúti prehĺbiť si náš vzťah s Ním.

Modlitba sa nezredukuje na rovnicu. Porozumenie tomu, ako žiť kresťanský život sa nezredukuje na rovnicu. Snaha nájsť Boha sa nezredukuje na rovnicu. Ak neurobíte všetko, čo môžete, aby ste ho spoznali tým, že dávate pozor na svoje úspechy a zlyhania, že sa učíte ako pracuje, že oceňujete, kým je, nebude to fungovať.

Aby sme porozumeli tomu, čo má Boh v pláne, musíme ísť späť k pôvodnému stvoreniu. Boh opisuje, čo robil v jednotlivých etapách. Po každej etape povedal: „Je to dobré.“

**Boh s nami pracuje.
My však nemôžeme
rozumieť tomu, čo
chce a čo robí.**

A keď všetko dokončil, povedal: „Je to *veľmi* dobré.“ V knihe Jób čítame: „Ranné hviezdy spoločne jasali a všetci Boží synovia radostne výskali.“ Kniha Prísloví v tejto optimistickej nálade pokračuje: „Deň čo deň som stála verne po jeho boku. Deň čo deň som bola jeho potešením a hrávala som sa pred ním po celý čas, hrala som sa vo svete, na jeho zemi a tešila som sa medzi ľuďmi.“

„Kiežby mali vždy také srdce, aby sa ma báli a zachovávali všetky moje príkazy po všetky dni, aby sa navždy dobre vodilo im a ich deťom.“ zvolal Boh. „Jeruzalem, Jeruzalem,“ nariekal Ježiš, „koľko ráz som chcel zhromaždiť tvoje deti ako sliepka svoje kuriatka pod krídla, a nechceli ste.“

Boh túži po stretnutí s nami. Túži po vzťahu s nami. Túži po tom, aby nás poznal a dovolil nám poznať Jeho. Túži mať s nami dôverný vzťah. Túži po tom, aby sme ho milovali, verili mu, verili v Neho a nasledovali ho. Ako svoju odpoveď na to nám sľubuje nevysloviteľné požehnanie.

Sme takí istí ako nevychované dieťa alebo nevytrénovaný pes, nevieme Ho nasledovať dosť dobre a dosť dlho na to, aby sme Jeho požehnanie zakúsili.

Prepadne nás frustrácia, alebo sa bolesť príliš zintenzívni a my sa začneme sa nad Bohom

rozhorčovať. V našej rebélii zovrieme päste, škripeme zubami a privierame oči. Prečo Boh nevyrieši naše problémy?

Ešte sme nezačali nazerať na veci z Božej perspektívy. Keby sme to robili, zistili by sme, že On sa nesnaží, aby nás „dostal“, ani nás nezanedbáva. Boh nás pretvára, aby sme sa mu podobali. A z dôvodov ukrytých hlboko v tajomstvách Jeho vôle, bolesť dovoľuje a používa si ju.

Avšak Boh nie je ľahostajný a nevedomý k nášmu utrpeniu. On nás nenecháva trpieť samých. On nehosť zosnulých svätých na nebeskej oslave, zatiaľ čo nedbá na našu situáciu a čaká na deň, kedy sa k nim konečne pripojíme aj my. Je to inak: Boh je s nami, vždy. Keď sme zranení, Boha to tiež bolí. Číti našu bolesť. Berie na seba všetky naše bolesti. Nejakým tajomným spôsobom, Boh, ktorý je úplný a nič mu nechýba, sa spája s našim utrpením. Boh sa s našim utrpením identifikuje.

A čo sa toho týka, vždy som vnímal, že Ježiš je aj v tejto oblasti dôveryhodný, pretože prišiel na zem a miera Jeho utrpenia

za nás bola väčšia, než akú On žiada od nás. Takže, keď odo mňa chce, aby som trpel, zatiaľ čo mne sa to páčiť nemusí, stále Mu v tom dôverujem. Biblia učí, že pre Ježiša bolo potešením plniť Otcovu vôľu, ale nemal potešenie v tom, že išiel na kríž. Písmo hovorí, že Ježiš „pretrpel muky na kríži“ (Hebrejom 12:2). Lukáš 22:44 naznačuje, že v getsemanskej záhrade bol Ježiš v emocionálnej agónii a veľmi sa potil. Hebrejom 5:7 hovorí, že plakal. Prosil o pomoc priateľov, ktorí ho v Markovi 14:32 opustili. Aby mohol pokračovať ďalej, museli mu asistovať anjeli (Lukáš 22:43). V Markovi 14:34 Ježiš hovorí: „Moja duša je veľmi smutná – až na smrť.“ Takže, ak odo mňa Ježiš čokoľvek žiada, vnímam, že sme v tom spolu ako bratia. Akékoľvek moje utrpenie bude menšie než to, ktoré On vytrpel za mňa.

Ale priznávam, že mám ťažkosti s Bohom Otcom. Vždy sa mi zdalo nespravodlivé, aby bol Boh tam hore vo svojej nebeskej sláve,

nedotknutý ničivými účinkami hriechu v tomto svete, a pripomínal mi, aby som bol trpezlivý, že jedného dňa to všetko skončí a my dostaneme svoju odmenu. Avšak, keď som skúmal Písmo, objavil som, ako veľmi som sa mýlil a že mi unikol fakt, že čokoľvek Ježiš Syn zakúša, zakúša aj Otec. Boh cíti

našu bolesť. Berie si ju do svojho vlastného srdca. Keď sme zranení, Boh je zranený. Nielenže cíti našu bolesť, ale prežíva aj bolesť všetkých na zemi; a nielen tých na zemi, ale všetkých, ktorí kedy na zemi žili, a ktorí kedy na zemi budú žiť. Tí z vás, ktorí ste rodičmi, viete, akou bolesťou prechádzate, keď vidíte, že sa vaše deti trápia. Keď sú vo fyzickej alebo v emocionálnej bolesti, vaše srdce je zlomené spolu s ich. Rovnako aj Boha bolí, keď sa trápime. Písmo hovorí: „Veď Boh v Kristovi zmieril svet so sebou“ (2Korintanom 5:19). Kde je Boh, keď to bolí? Je na kríži, berie si na seba Kristovu bolesť, agóniu a hrôzu všetkého utrpenia celého sveta počas celých dejín. Ako veriaci sme s Kristom zjednotení. Keď trpíme, Boh Otec trpí. Keď nás niečo bolí, Boh to cíti, počuje a zaujíma sa.

Nie, Boh sa bolesti nevyhýba. Rozhodol sa tak. Keď som zranený, aj Boh v nebi je zranený, a tak už viac nekričím: „Bože, prečo tú bolesť nezastavíš?“ On sa trápi spolu so mnou. Nesmieme prestať žasnúť nad tým, že Boh k nám prišiel so svojom Synovi Ježišovi

Boh nás pretvára, aby sme sa mu podobali. A z dôvodov ukrytých hlboko v tajomstvách Jeho vôle, dovoľuje a používa bolesť.

tým najefektívnejším spôsobom, akým len mohol a že On naozaj pil plnými dúškami z trpkých vôd ľudského utrpenia. Musí existovať nejaký dôvod aj pre utrpenie, ktoré je mimo nášho porozumenia.

Opíšem vám obraz, ktorý ma už mnohokrát zasial. Keď rodič vezme dieťa k lekárovi alebo k zubárovi, dieťa sa bolesti buď bojí, alebo ju cíti. Plače z celých pľúc, keď ho rodičia zveria do rúk lekára. A predsa, keď je už po všetkom a doktor dieťa odovzdá späť rodičom, dieťa sa od rodičov neodvracia za to, že ho vystavili takej bolesti. Namiesto toho, vnímajúc, že existuje nejaké vyššie dobro a vnímajúc, že aj rodičov to bolí rovnako, ako to bolí jeho, dieťa svojho rodiča objíma a skryje si svoju tvár na jeho ramene, a konečne nachádza útechu.

Musíme sa pokúsiť vidieť utrpenie z Božieho pohľadu. Boh sa stará. Boh cíti bolesť spolu s nami. On by jednoznačne uprednostnil to, aby sme netrpeli, a sľubuje nám, že jedného dňa už trpieť nebudeme. Ale z dôvodov ukrytých v tajomstve Jeho vôle, dovolil, aby do jeho stvorenia vstúpilo utrpenie... ale spolu s nami trpí aj On.

Musíme veriť, že na našom utrpení záleží

Bohu zjavne na našom utrpení záleží. Napríklad, za utrpením je nejaký zámer. V Hebrejom 12:5-9 čítame:

„Syn môj, nepohrdaj Pánovou výchovou, ani neklesaj, keď ťa karhá, lebo koho Pán miluje, toho prísne vychováva a trestá každého, koho prijíma za syna. Vytrvajte v tom, čo slúži na výchovu, lebo Boh s vami zaobchádza ako so synmi. A ktorého syna otec nevychováva prísne? Ak ste bez takej výchovy, akú podstupujú všetci, potom nie ste synovia, ale ako nemanželské deti. Veď aj vaši telesní otcovia boli prísnymi vychovávateľmi a vážili sme si ich. Vari sa nepodriadime omnoho viac Otcovi duchov, aby sme mali život?“

A predsa je tu úroveň, na ktorú nedovidíme, alebo dôvod, ktorý nemôžeme poznať. Nie sme schopní porozumieť. Keď utrpenie dosiahne takúto úroveň, musíme veriť, že Bohu na tom záleží.

Vo svojej knihe *Sklamanie z Boha* píše Philip Yancey o „Veľkej stávke.“ Kniha Jób, píše Yancey, je viac než len kniha o utrpení; je to kniha o viere a o srdci, ktorého sa tá veľká stávka v prvej kapitole týka. Satan uzatvára stávku, že ak Boh Jóbovi vezme všetky požehnania, Jób Boha prekľaje. Boh s touto stávkou súhlasí. Yancey napísal:

„Keď ľudia prežívajú bolesť, sypú sa otázky... Také isté otázky, čo trápili Jóba. „Prečo ja? Čo sa deje? Zaujímam sa Boh? Je vôbec nejaký Boh?“ Tento krát, v hrubom prerozprávani Jóbových ťažkostí, je nám, divákom... nie Jóbovi... dovolené pozrieť sa za oponu. Prológ ku knihe Jób nám poskytuje náhľad do toho, ako funguje svet. Spôsobom, aký nie je nikde inde v Biblii, nám kniha Jób odhaľuje Božiu perspektívu vrátane nadprirodzenej aktivity, ktorá je pred nami zvyčajne ukrytá.

...dovolil, aby do jeho stvorenia vstúpilo utrpenie... ale spolu s nami trpí aj On.

Jób postavil Boha pred súd, obvinil ho z nespravodlivosti spáchanej voči nevinnej strane. Nahneván, ironický a zradený Jób sa potáca na pokraji rúhania... až na úplný kraj. Ale prvá a druhá kapitola nám dokazujú, že bez ohľadu na to, čo si Jób myslí, Boh v tejto knihe na

súde nie je. To Jób stojí na súde. Zmyslom knihy nie je utrpenie. Kde je Boh, keď to bolí? Prológ sa s týmto problémom zaoberá. Ide o vieru človeka: Kde je Jób, keď to bolí? Ako na utrpenie reaguje?“ (155)

Áno, v knihe Jób prebieha zápas, nie však medzi Bohom a Jóbom, ale medzi Bohom a Satanom, hoci... čo je najpodstatnejšie... Boh určil Jóba, človeka, ako svojho zástupcu. Prvá a posledná kapitola nám vysvetľujú, že Jób sa nevedomky ocitol v rozhodujúcej kozmickej dráme pred divákmi z neviditeľného sveta (167).

Elíhu, jeden z Jóbových žalobcov, v podstate povedal: „Jób, ty si musel strašne zhrieť, keď si si na svoju hlavu privolal takéto utrpenie.“ Elíhu sa však totálne mylil. Úvodné a záverečné kapitoly Jóba dokazujú, že Bohu bol veľmi ovplyvnený reakciou jedného muža a že v stávke boli kozmické záležitosti.

„Stávka ponúka posolstvo veľkej nádeje pre nás všetkých,“ uzatvára Yancey. A to

je azda najsilnejšia a pretrvávajúca lekcia z knihy Jób. Nakoniec Stávka rozhodne ukázala, že veľmi záleží na viere jednotlivca. Jób potvrdzuje, že na našej odpovedi v čase skúšky *záleží*. Dejiny ľudstva - a vlastne aj moja vlastná individuálna história viery - je súčasťou veľkej drámy histórie vesmíru (160).

Biblia naznačuje, že keď trpíme, niečo podobné sa môže diať aj nám. Utrpenie, cez ktoré prechádzame a ktoré nám nedáva žiaden zmysel, je možno kozmickou drámou, v ktorej nie sme sami, hoci v našej bolesti sa tak môžeme cítiť. Možno práve vo chvíli, keď sa nám najviac zdá, že sme sami a najopustenejší, sú na nás uprené oči neba a pekla, aby boli svedkami našej viery a víťazstva Božej milosti. Možno práve vtedy, keď sa cítime úplne mimo reality a nič nedáva zmysel, možno práve vtedy sme súčasťou tej reality.

Niekedy nám Boh umožní nazrieť za záves. Vo svojej knihe *30 Days to Understanding How Christians Should Live (30 dní pre pochopenie toho, ako by mali kresťania žiť)*, som písal o jednej dáme zo zboru, v ktorom som bol kazateľom. Jej manžel, učiteľ, sa uchádzal o nezvyčajnú pozíciu letieť do vesmíru na raketopláne NASA. Splňal všetky predpoklady: bol bystrý, mal dobré vzdelanie, bol výborný v komunikácii, bol obľúbeným učiteľom, atď. Ich nadšenie vzrástlo, keď si predstavili, že by mohol byť prvým neprofesionálnym astronautom vo vesmíre. Z pohľadu jeho manželky to dokonca nebolo iba možné. Bolo to pravdepodobné. Nikto na to nebol kvalifikovanejší ako jej manžel.

Práve vo chvíli, keď boli ich nádeje najvyššie, boli zrazu náhle a kruto rozbité. Technický problém mimo ich vplyvu zapríčinil to, že sa rozsiahla prihláška nestihla dostať včas na miesto určenia. V tom nepriaznivom scenári prišla iba o deň neskôr. Nie, žiadne predĺženie termínu nie je možné. Žiadne oneskorené dokumenty neprijímajú. Nie, neposkytnú výnimku. Nie, nebude prvým neprofesionálnym astronautom vo vesmíre, a to nie preto, že by nebol kvalifikovaný, ale pretože prihláška mešká jeden deň.

Dáma, ktorá mi tento príbeh prerozprávala, bola zdrvená, zničená a nahnevaná na Boha. Akoby sa jej v hrdle zasekla kosť. Nevedela sa cez to preniesť, až kým neprišiel deň štartu. Pozerajúc v televízii, ako sa *Challenger* odlepil od zeme a vzniesol sa smerom k úžasnej, bezoblačnej

modrej oblohe, povedala nahlas: „Tam mohol byť aj môj manžel. Bože, ako si mohol!“ Vo chvíli, keď jej tieto slová vyšli z úst, *Challenger* vo vzduchu explodoval ako horiaca guľa, rozpadol sa a bez známok života spadol do oceánu. Všetci na palube zomreli. Zvalila sa naspäť do postele, otrášená do špiku kostí.

Nám zvyčajne nie sú poskytnuté zábery do zákulisia udalostí, ako to bolo v tomto prípade. Ale mimoriadne nám pomáhajú vidieť, že je tu čosi viac, než len to, čo vidia naše oči. To, čo vidíme, nie je všetko, čo tu je. Naše myšlienky nedokážu obsiahnuť všetky informácie. Preto vždy musíme dúfať v Boha a dôverovať jeho činom, jeho načasovaniu, jeho prozreteľnosti.

Keď trpíte, naberte silu. Povzbud' sa. Na vašom živote záleží. Boh vás pozná. Miluje vás. Neopustil vás. Nie ste sami. Keď ste zranení, on sa stará. Keď ste osamelí, on sa zaujíma. Keď ste zmätení alebo ustráchaní, on sa zaujíma. Nie je utiahnutý v rohu vesmíru venujúc pozornosť niečomu neporovnateľnejšie dôležitejšiemu. On žije vo vašom srdci, volá vás a dúfa, že vaša viera aj v ťažkostiach zostane pevná. A on nám sľubuje, že jedného dňa všetko urovná. Aká to len bude oslava!

Ako je nám Ježiš príkladom v utrpení?

Ježiš nám ide príkladom v úplnej dôvere a poslušnosti Bohu, dokonca aj v utrpení.

Môžeme hľadiť na Ježiša ako na príklad toho ako vytrvať v utrpení. Keď bol na kríži, vykrikol: „Bože môj, Bože môj! Prečo si ma opustil?“ Je to citát zo Žalmu 22:2-4:

„Bože môj, Bože môj! Prečo si ma opustil? Bože môj, volám vo dne – neodpovedáš. Volám v noci – neviem sa utíšiť. Ty, Svätý, tróniš nad chválami Izraela.“

V tomto pozoruhodnom oddiele vidíme žalmistu Dávida, ako prorocky narieka, pretože sa cíti úplne opustený. Hovorí, že aj cez deň, aj v noci narieka a volá k Bohu, ale on mu neodpovedá. A predsa, aj bez akéhokoľvek vysvetlenia Božieho mlčania, žalmista prehlasuje Božiu svätosť: „Ty, Svätý...“

Aj naše utrpenie nás napokon môže viesť len k takémuto vyznaniu. Máme slobodu volať k Bohu. Možno nepríde úľava. Možno

nedostaneme odpoveď. A predsa je Boh stále svätý.

Podľa záznamu v 1Petrovom 2:20-24 je to znova Ježiš, ktorý nám je príkladom:

„Veď aká je to sláva, keď budete trpezlivo znášať rany za to, že hrešíte? Ale ak dobre robíte a vydržíte v utrpení, to je Bohu milé. Veď na to ste boli povolani; pretože aj Kristus trpel za vás a zanechal vám príklad, aby ste kráčali v jeho šľapajach. *On sa hriechu nedopustil, ani lešť nebola v jeho ústach.* Keď mu zllorečili, on nezlorečil, keď trpel, nevyhrážal sa, ale všetko odovzdal tomu, čo spravodlivo súdi. On sám, na vlastnom tele vyniesol naše hriechy na drevo, aby sme odumreli hriechom a žili vďaka spravodlivosti. Jeho ranami ste boli uzdravení.“

Ježiš jednoducho vzal utrpenie na seba, dôverujúc Bohu, že Ho cez to prevedie, a že nakoniec bude všetko dobré. Bez ohľadu na to, aké to je ťažké, Boh vás dovedie až do konca a na konci bude všetko dobré. Dôvera niesla aj martýrov, ktorých utrpenie je opísané v pozoruhodnej knihe *Foxe's Book of Martyrs (Foxova kniha martýrov)*. Kniha rozpráva príbeh za príbehom o raných kresťanoch, ktorí boli za svoju vieru umučení. Hebrejom 11 hovorí, že svet nie je takých ľudí hoden. Vo svojej prozreteľnosti Boh niektorých z nich volá k vyššiemu

stupňu utrpenia než iných, a na konci, keď už všetko utrpenie Božích ľudí skončí, budú stáť pred Bohom a zástupmi v nebesiach a pred všetkými nebeskými zástupmi bude prehlásené: „Svet ich nebol hodný!“

Prečo to potrebujem vedieť?

1. Keď to neviem, môžem si myslieť, že som sám na to, aby som zápasil s otázkou, prečo Boh nezmierni ľudské trápenie.
2. Môžem si myslieť, že ak sa na Boha hnevám kvôli utrpeniu, je vo mne niečo hrozne neduchovné.
3. Môžem sa cítiť osamelý a opustený Bohom, keď ja sám trpím.
4. Možno neviem, ako zmierniť intelektuálne napätie vytvorené nevysvetliteľným utrpením.
5. Možno si neuvedomujem, že potrebujem študovať Ježišov život, aby som získal lepšiu perspektívu o tom, ako prejsť utrpením.
6. Možno neviem, ako si prisvojiť Božiu milosť v čase skúšok.

*

Príprava vlastnej odpovede

1. Na základe oddielov z Písma a článkov vymyslíte najlepšiu jednovetovú charakteristiku Božej zvrchovanosti.
2. Jozef čelil blížiacej sa smrti a neskôr aj otroctvu; Habakuk čelil hroziacemu násiliu útočiacej armády; Jób čelil strate svojho zdravia, bohatstva a svojich milovaných; Pavol čelil početným ťažkostiam (okrem iného bol kameňovaný a vystavený smrti). Všetci z nich zápasili s problémom, ako je to možné, že Boh je stále zvrchovaný, aj keď sa zdá, že sa ich životy rozpadávajú. Akým výzvam vo vašom živote čelíte práve teraz? Ktoré z nich spôsobujú, že spochybňujete Božiu zvrchovanosť? Ako je vám učenie Písma povzbudením?
3. Keď sa Jozef a Jób obzreli späť na svoje ťažké skúsenosti, obaja rozpoznali Božiu zvrchovanosť v udalostiach ich životov. Zapište si dve udalosti, ktoré boli pre vás kedysi ťažké, ale o ktorých ste neskôr jasne rozpoznali, že boli riadené zvrchovanou a milostivou rukou Božou tak, aby z nich nakoniec vzišlo dobro.
4. Modlite sa Dávidov žalm z 1Kronickej 29:10-13. Chváľte Boha za jeho zvrchovanosť a ďakujte mu, že má nad všetkým kontrolu.

*Zvelebený buď Hospodin, Boh nášho praotca Izraela, od vekov až na veky!
Tvoja je, Hospodin, veľkosť, moc, dôstojnosť, sláva i veleba. Patrí ti všetko na nebi i na zemi. Vypínaš sa nad všetkým ako hlava. Bohatstvo a česť sú od teba. Ty vládneš na všetkým. V ruke máš silu a moc. Na tebe záleží, či robíš niekoho veľkým a mocným. Teraz však, Bože náš, vďačíme ti a chválime tvoje slávne meno!*

Diskusia o téme

1. Čo myslíme tým, keď hovoríme: „Boh je zvrchovaný?“
2. Ako je možné, že ak Boh je zvrchovaný, je v tom istom čase na svete prítomné aj zlo?

3. Je Boh zvrchovaný nad všetkým, čo sa deje, alebo len nad tým, čo si konkrétne želá, aby sa stalo?

4. Je normálne mať v istých obdobiach v živote otázky o Božej zvrchovanosti? Kedy sa také otázky stávajú nezdravými?

5. Je naša túžba, aby všetko, čo sa deje vo svete, dávalo zmysel, prekážkou v zachovaní si viery v Božiu zvrchovanosť? Akú má v tomto všetkom úlohu jednoduchá viera?

6. Čo by bolo iné v tom, ako premýšľame, ako žijeme a ako plánujeme naše životy, keby sme úplne dôverovali Božej zvrchovanosti? Buďte konkrétni.

7. Ako vám jasné biblické učenie o Božej zvrchovanosti prináša povzbudenie do vašej súčasnej situácie?

8. Na základe všetkého, čo ste v tejto téme čítali a študovali, ako by ste odpovedali na otázku: „Ako dať do súvisu našu bolesť s Božím charakterom?“

9. Aké je učenie Biblie týkajúce sa Božej zvrchovanosti, keď činy druhých smerom k nám sú zámerne zlé? Aký rozdiel spôsobí porozumenie tomuto princípu vo vašom živote, keď sa najbližšie budete cítiť ako obeť nespravodlivosti?

10. V čom je ukrižovanie najväčším prejavom uplatnenia Božej zvrchovanosti v nevysloviteľne zlej situácii tak, aby z toho vzniklo niečo neuveriteľne dobré?

11. Čo znamená Božia zvrchovanosť pre ľudské dejiny a koniec všetkého?

Praktické činy poslušnosti

1. Ako zmenila táto diskusia vaše pôvodné porozumenie tejto témy? Svoje myšlienky zhrňte tu:
2. Ako by mohli tieto zmeny veľmi prakticky ovplyvniť váš život (správanie, postoje, atď.)?
3. Umožnite ostatným sledovať váš rast: Stanovte si ciele rastu v tejto oblasti vašej viery a podelte sa s nimi vo vašej skupine alebo s moderátorom skupiny.

S Božou pomocou budem:

Tento študijný materiál a jeho kópie poskytuje slovenský vydavateľ užívateľom bezplatne. Jeho vydávanie však má svoje náklady. Pomôžete nám, ak ako vďačný používateľ tejto lekcie svojim príspevkom podporíte prípravu a vydanie ďalších kurzov. Ďakujeme Vám. Podrobnejšie informácie o podpore na: www.cb.sk/index.php/kniznica/zborova-kola